

– транскордонна злочинність, що включає контрабандну і іншу протизаконну діяльність в масштабах, що загрожують військово-політичній безпеці України;

– ведення ворожих по відношенню до України інформаційних (інформаційно-технічних, інформаційно-психологічних і т.д.) дій;

– діяльність міжнародних терористичних організацій;

– діяльність наркобізнесу, що створює загрозу транспортування наркотиків на територію України, або використання території України в якості транзитної території для транспортування наркотиків в інші країни.

З аналізу названих загроз безпеки для України, що можуть призвести до НС воєнного характеру, видно, що всі вони існують, хоча ймовірність їх прояву, а значить і виникнення НС по кожній загрозі неоднакова.

Загрози виникнення воєнних конфліктів відображаються в Стратегії національної безпеки держави.

УДК 355.426:351.862.2

Неклонський І. М., викладач кафедри організації та технічного забезпечення аварійно-рятувальних робіт Національного університету цивільного захисту України, кандидат військових наук.

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОНАННЯ СИЛАМИ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ ЗАВДАНЬ ЗА ПРИЗНАЧЕННЯМ У НАСЕЛЕНИХ ПУНКТАХ І НА ТЕРИТОРІЯХ В ЗОНІ ЗБРОЙНОГО КОНФЛІКТУ

Процес мирного врегулювання збройного конфлікту на сході України спонукає до розроблення більш збалансованої моделі цивільно-військового співробітництва, де на перший план виходить не спільна діяльність для досягнення мети, а саме взаємодія – сумісна дія кількох суб'єктів, при якій результат дії одного з них впливає на інші, що змінює їхню поведінку. В цьому контексті доцільно акцентувати увагу на особливості діяльності ДСНС України в зоні проведення операції Об'єднаних сил (ООС), де відповідно до компетенції і сфери діяльності органи управління та підрозділи цивільного захисту виконують заходи щодо забезпечення проведення ООС, мінімізації наслідків бойових дій та нормалізації життєдіяльності населення.

Органи управління та підрозділи цивільного захисту виконання завдань за призначенням у населених пунктах і на територіях в зоні збройного конфлікту здійснюють відповідно до вимог Статуту дій у надзвичайних ситуаціях органів управління та підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту (ОРС ЦЗ) із дотриманням особовим складом заходів безпеки та з урахуванням ситуації, що склалася на місці виникнення надзвичайної ситуації (НС), пожежі, небезпечної події тощо.

Під час організації заходів з оперативного реагування на НС, пожежі, небезпечні події органи управління та керівний склад підрозділів ОРС ЦЗ здійснюють обмін інформацією з підрозділами Збройних Сил України, правоохоронними органами та місцевими органами виконавчої влади у визначених зонах відповідальності щодо: підконтрольності населених пунктів і територій у зоні збройного конфлікту; загальної ситуації в населених пунктах і територіях у зоні збройного конфлікту; уточнення місць (районів) ведення постійних обстрілів та виду озброєння, що ймовірно може бути використано; можливості залучення підрозділів ОРС ЦЗ до виконання завдань за призначенням у населених пунктах і на територіях; уточнення безпечних маршрутів (основний і запасний) пересування підрозділів ДСНС до місць (районів) виконання завдань за призначенням; взаємодії підрозділів ОРС ЦЗ з підрозділами Збройних Сил України, правоохоронних органів, формуваннями територіальної оборони.

Реагування на НС, проведення інших невідкладних робіт у зоні збройного конфлікту підрозділи ОРС ЦЗ здійснюють за наступних умов:

- у населених пунктах і на територіях, підконтрольних Україні;
- якщо немає загрози життю і здоров'ю особового складу;
- у взаємодії з підрозділами Збройних Сил України, правоохоронними органами та органами місцевого самоврядування;
- за умови супроводження підрозділу ОРС ЦЗ військовослужбовцями Збройних Сил України або інших військових формувань в разі виконання завдань за призначенням у районах (на територіях), де можлива діяльність диверсійно-розвідувальних груп противника.

Отримавши інформацію про виникнення аварії, пожежі, небезпечної події у зоні збройного конфлікту, керівник підрозділу ОРС ЦЗ уточнює оперативну обстановку та приймає рішення щодо пересування підпорядкованих сил і засобів до місця виклику.

У разі наявної загрози для життя і здоров'я особового складу виїзд сил та засобів до місця виклику здійснюється після припинення у зазначеному районі обстрілів та погодження з уповноваженими представниками військових формувань. Залежно від віддаленості місця проведення робіт (за рішенням керівника підрозділу) особовий склад і техніка можуть перебувати в готовності до виїзду в пункті постійної дислокації або здійснити пересування до найближчих безпечних районів. Про ситуацію та прийняте рішення керівник підрозділу негайно доповідає до територіального органу ДСНС.

У разі виконання підрозділами ОРС ЦЗ завдань за призначенням у зоні збройного конфлікту за межами пунктів постійної дислокації, обмежується контакт особового складу ОРС ЦЗ з місцевим населенням. Уточнення інформації здійснюється через представників Збройних Сил України, правоохоронних органів або місцевих органів влади.

Немаловажним під час виконання завдань за призначенням є ідентифікація підрозділів цивільного захисту. Так відповідно до статті 66 Протоколу I до

Женевської конвенції кожна сторона, що перебуває у воєнному конфлікті, повинна вжити заходів для того, щоб її органи управління і сили цивільного захисту, будівлі й матеріальні засоби, захисні споруди, призначені для укриття цивільного населення, могли бути розпізнані в той час, коли вони призначені виключно для виконання завдань цивільного захисту. У районах, де йдуть або можуть відбуватись бойові дії, персонал служби цивільного захисту розпізнається за допомогою розпізнавальної емблеми, міжнародного розпізнавального знака цивільної оборони (цивільного захисту) та посвідчення особи, що підтверджує її статус.

Визначені особливості діяльності сил цивільного захисту в зоні збройного конфлікту підкреслюють те різноманіття завдань, що стоять перед об'єднаним угрупованням сил у нетрадиційних воєнних операціях. Це вимагає перегляду підходів до організації взаємодії Збройних Сил із невоєнними державними, комерційними, громадськими структурами на основі нових принципів, підходів щодо подальшого розвитку видів, форм і способів дій військ (сил) та їх підготовки.

УДК 519.876.2:351.75

Овчаренко В. В., начальник командно-штабного факультету Національної академії Національної гвардії України, кандидат військових наук, доцент, полковник.

МЕТОД КОМПЛЕКСНОГО МОДЕЛЮВАННЯ І ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ ТА МОЖЛИВОСТЕЙ ВІЙСЬКОВИХ ЧАСТИН НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ ШЕСТИ ТИПІВ З ВЕДЕННЯ СЛУЖБОВО-БОЙОВИХ ТА БОЙОВИХ ДІЙ

Національна гвардія України (НГУ) є військовим формуванням з правоохоронними функціями. У мирний час НГУ виконує дві групи основних функцій:

– охорона – громадського порядку, ядерних установок та інших важливих державних об'єктів і вантажів, дипломатичних та інших представництв іноземних держав в Україні, засуджених до позбавлення волі та/або узятих під варту під час судових засідань та екстрадиції;

– участь у заходах та операціях – з охорони державного кордону, припинення діяльності незаконних воєнізованих або збройних формувань (груп), терористичних організацій, організованих груп та злочинних організацій, відновлення правопорядку, ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, здійсненні заходів правового режиму надзвичайного стану, а також участь у міжнародних операціях з підтримання миру.

В особливий період до зазначених функцій додається третя група:

– ведення військових (бойових) дій і територіальної оборони у взаємодії зі Збройними Силами України і виконання двох перших груп функцій в умовах